

VABIMO VAS NA OTVORITVEV RAZSTAVE

UMETNIŠKE FOTOGRAFIJE NARAVE

ameriškega fotografa Kjella Sandveda v Kulturnem domu »Španski borci«, Zaloška 61, Ljubljana. Razstava bo odprta do 28. t.m., ogledate pa si jo lahko vsak dan med 16. in 19. uro ter v soboto od 10. do 12. ure.

Sandvedova razstava je bila prikazana v več ameriških, kanadskih in evropskih galerijah, v Ljubljano pa prihaja s posredovanjem Ameriškega centra v Ljubljani.

Ne zamudite enkratne priložnosti!

SKOPUH V DOMU ŠPANSKI BORCI

V okviru 14. goriških srečanj malih odrov v Cankarjevem domu, ki potekajo od 13. do 21. januarja, bo v sredo, 18. januarja ena od predstav prikazana tudi v našem kulturnem domu Španski borci.

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

To bo gledališko delo Marina Držiča SKOPUH, ki ga bo predstavilo gledališče Komedija iz Zagreba.

Znamenito renesančno komedijo je režiser Zlatko Bourek napravil v kombinaciji živih igralcev in lutk. Na letošnjih Dubrovniških poletnih prireditvah, kjer je uprizoritev doživela premiero, je kritika zlasti pohvalila igralca naslovne vloge Izeta Najdarhodžića.

Prodaja vstopnic je pri blagajni doma od 16. ure dalje.

Knjižnica Jožeta Mazovca v KD Španski borci pa vabi na otvoritev slikarsko pesniške razstave, ki bo v torek 17. januarja 1984 ob 18. uri. Na otvoritvi bo sodeloval Lado Jakša. Razstava bo odprta mesec dni.

30 LET KRVODAJALSTVA

KRVODAJALCEM VIDNEJŠA PRIZNANJA

Kaj vodi ljudi v tem nemirnem svetu in darovanje dela samega sebe, v darovanje svoje krvi? Je to nekakšno trgovlavo kljubovanje proti nekaterim lažnim simbolom današnjega časa ali le želja pomagati človeku, ki se je znašel nemočen, ko je bolezen načela eno njegovih največjih vrednot — njegovo zdravje? V krvodajalcih se najbrž prepleta oboje, saj se premnogi zavedajo, da je polnokrvnost naroda v njegovi svobodi in v zdravem ustvarjalnem vzgonu pri iskanju novih poti pri delu, kulturi, znanosti, športu itd. Velik delež te naše današnje neodvisnosti lahko pripisemo tudi množici anonimnih krvodajalcev, ki jih srečamo povsod, kjer žive naši delovni ljudje. Oni, njihovi organizatorji, aktivni in organizacije RK so izpisali to tri desetletja dolgo pot našega krvnega osvobajanja.

Petek, 23. 12. 1983

Zavod za transfuzijo je bil spet poln. Na odvzem krvi so prišli delovni ljudje iz naše občine. Delavci zavoda so imeli polne roke dela. Ljudje pa so se posamično ali v skupinah zgrinjali v prostor, ki je postajal vedno bolj tesen.

Ob 9. uri. Sejna dvorana naše občinske skupščine. Občinska organizacija RK je sklicala organizatorje krvodajalstva iz organizacij združenega dela na tematsko konferenco o problematiki krvodajalstva, o popularizaciji in o načinih pridobivanja novih darovalcev. Kaj so povedali?

ANGELCA KRAŠOVEC, predsednica komisije za krvodajalstvo pri OO RK: Danes je v naši občini okoli 3500 krvodajalcev, njihovo število pa nenehno raste. Dobro udeležbo lahko pripisemo dobremu sodelovanju z organizatorji krvodajalstva, pri čemer igrajo pomembno vlogo sindikalni aktivisti.

DR. MELANIJA VUKSANOV, direktorica zavoda za transfuzijo: Imamo veliko skupno nalogo — boj proti boleznim. Krvodajalstvo povezuje ljudi in jih na nek svojstven način plemeniti. Po darovanju krvi smo Slovenci v samem evropskem vrhu, pomembno dejstvo pa je, da je med krvodajalci čedalje več mladih ljudi.

RUDI SMREKAR, organizator krvodajalstva v Papirnici Vevče: V naši delovni organizaciji se ne srečujemo z nikakršnimi problemi, akcij se vedno udeležijo veliko število krvodajalcev, ki o dnevi darovanja zvedo iz Informatorja. Prijave zbiramo po temeljnih organizacijah, odgovorni pa kažejo veliko mero razumevanja.

MILENA BLEJEC, glavna sestra v ZD Moste: Tudi med zdravstvenimi delavci je mnogo krvodajalcev. Farmacevtski preparati ne nadomestijo krvi in nič ne bi pomagalo, če ne bi imeli v Sloveniji tako velikega števila krvodajalcev, ki jih lahko vsak hip pokličemo. Zadnje čase je tudi mnogo nesreč pri delu in poznam več primerov, ko so sodelavci reševali življenje svojega delovnega tovariša. Javljajo se celo mladoletniki, ki pa jih seveda zavračamo.

ALOJŽ JARC, organizator krvodajalstva iz Žita: Trenutno imamo nekaj težav z evidenco. Ko bomo to odpravili, bomo pripravili srečanje krvodajalcev, na katerem bomo podelili priznanja.

FUŽINE IN NOVO POLJE DOBITA SVOJI KO RKS

Na pobudo občinske organizacije RK so se začele priprave za kadrovanje vodstev v dve novi krajevni organizaciji RK Fužine in Novo Polje, ki ju bodo ustanovili v tem letu. Krajevna skupnost Novo Polje je nastala z odcepitvijo od KS Polje, medtem ko Fužine še dobivajo svoje stanovalce. O pomenu mreže krajevnih organizacij RK pravzaprav ne kaže izgubljati besed, saj v mnogočem lahko pomagajo prav tam, kjer se konča delo zdravstvenih ustanov, če omenimo le pomoč ostarelim občanom in laično nego bolnika na domu.

TEKMOVANJA MLADIH ČLANOV RK IN MLADINE

Ob letošnji 40-letnici RK Slovenije razpisuje RKS tekmovanje v pomoči starejšim in invalidom. Sodelovanje lahko prijavijo aktivni mladi člani RK in mladine, pionirski odredi, osnovne organizacije ZSMS v šolah, DO in KS. V tekmovanju se bodo mladi člani RK izkazali in bodo ocenjevani pri opravljanju naslednjih nalog:

- pomoč pri pripravljanju kurjave,
- pomoč pri vrtnarjenju in shranjevanju pridelkov,
- pomoč pri preskrbi s prehrano,
- čiščenje snega in urejanje vrtoč ter okolice hiš,
- opravljanje drobnih gospodinskih del,
- spremljanje pri nakupih, sprehodih,
- spremstvo pri javnih prevozihi.

Tekmovanje bo trajalo od 1. januarja do dneva mladosti 25. maja 1984. Prijave sprejemajo KO RK, ki prijave posredujejo občinskim organizacijam RK. Leto pa bodo na koncu tekmovanja ocenili vsa prispela poročila in najboljšje nagradili.

JOŽE PRAPROTNIK

SREČANJE STAREJŠIH KRAJANOV

Sredi prejšnjega meseca je KO RK Dušana Kvedra-Tomaža zopet povabila na prijeten večer vse krajanke, starejše nad 70 let.

Člani in poverjeniki KO RK so povablence tople pričakali, jim pripravili kulturni program, v katerem so sodelovali mladi člani RK OŠ Jožeta Moškriča, mešani pevski zbor Nove Jarše in recitatorka Katja Benedik. Predsednica KO RK pa jim je v kratkem nagovoru zaželela še veliko zdravja, sreče in zadovoljstva.

Po skromni večerji so se starejši krajanje ob zvokih domače harmonike še zavrteli. Tiha radost, ki jim je sevala iz oči, je izrazila veliko zahvalo vsem, ki so popestrili prireditve s svojim sodelovanjem.

VIDA GLEŠČIČ

KONFERENCA ZRVS V KS SELO

Sredi prejšnjega meseca je v dvorani občinske skupščine Ciril Oman kot predsednik delovnega predsedstva odprl redno letno konferenco KO ZRVS Selo. Po obveznih formalnostih je predsednik organizacije Bojan Kamnikar kritično poročal o delovanju organizacije v preteklem letu. Težave, ki so bile nekatere resda nesubjektivne, bi ne smele biti vzrok za nedejavnost in nezainteresiranost predvsem mladih rezervnih starešin. Isto je s pomanjkanjem finančnih sredstev. Posiljanje povišane letne članarine od sedanjih 12 din na sto din bi mogoče rešilo to situacijo.

V imenu občinskega odbora ZRVS je spodbudno sregovoril Stipe Delo, še posebno o tem, kako so rezervni starešine organizirani v samoupravnih skupnostih in delegacijah.

Program za leto 1984 je bogat, diskutanti so ga kritično ocenili. Za predsednika v naslednjem mandatnem obdobju je bil ponovno izvoljen Bojan Kamnikar.

MARKO MARION

MAJDA ČESNIK, organizatorica iz Julona: Naša pozornost je sedaj še usmerjena v premagovanje domačih težav. Manjše število krvodajalcev pa se redno udeležuje akcij in s pomočjo teh najbolj zavzetih bomo zagotovo uspeli povečati število darovalcev. Med nami je tudi precej delavcev iz drugih republik, ki bi se prav tako udeleževali akcij, le da se bomo morali stvari lotiti drugače kot doslej.

Takole in podobno so besedovali. Veliki uspehi, manjše slabosti; vse premajhna odmevnost v vseh sredstvih javnega obveščanja.

Ob 11. uri. Zavod za transfuzijo. Čakalnica se je spraznila. Ljudje so se razšli, v zavodu pa teče delo naprej. Analiza in predelava krvi za komponente terapije z eritrociti, levkociti, plazmo... Pet ur je tekla kri iz 257 žil naših delovnih ljudi, ki so prišli iz evrske papirnice — 114, iz Kurivoprodaje — 27, iz Velane — 22, Indosa — 20 in od drugod.

Zivljenje pa teče naprej. Naše poti se zbljujejo in oddaljujejo, na njih se srečujemo. In ni še daleč dan, ko smo stopili v to 1984. leto. Zaželeli smo si srečno, veselo in ZDRAVO leto. Danes smo morda še v cvetu življenja, že jutri pa bomo morda obležali pokošeni sredi ceste ali pa se nas bo lotila huda bolezen. Pomislimo kdaj tudi na to! Darovanje krvi je dolžnost vsakega zdravega človeka.

JOŽE PRAPROTNIK

V SPOMIN

Dragi Rezki v slovo

Rezka Javorškova izhaja iz napredne rudarske družine iz Trbovelj. Ko je njen oče v velikem, a neuspelem štrajku trboveljskih rudarjev 1903. leta izgubil delo, je bil prisiljen oditi za delom na tuje. Ker pa vsa številna njegova družina ni mogla z njim v neznan svet, sta se z ženo odločila, da tedaj dveletno Rezko oddasta tujim rejnikom. Za malo Rezko je tedaj nastala praznina, ki se je z leti večala in boleče vplivala na doraščajoče dekle.

Leto 1908 se je Rezka s svojimi rejniki naselila v Zeleni jami. V njej je odrasčala in spoznavala številne napredne delavce. S svojim možem Frankom je kmalu postala del njih v prizadevanjih za pravičnejši jutri.

Zlom stare Jugoslavije in nastanek OF je zajel v aktivistični boj za osvoboditev vsi Javorškovo družino in stanovalce v njihovi hiši. V Rezkinem stanovanju so se vrstila premnoga pomembna srečanja in sestanki aktivistov, vanj so se zatekali ilegalci, v njem je bilo kasneje skladišče raznega materiala in literature za partizane oziroma za teren.

Tako je Rezka postala kvartina intendantka in tehničarka, pa članica terenskega odbora AFŽ. Dograditev okupatorjeve žice okoli partizanske Ljubljane je terjala gradnjo novih skrivališč po vsem mestu. Tudi Javorškova spalnica je dobila dodatno steno. Toda še pred dograditvijo je bila Rezka zaradi izdaje pri razpečenju Slovenskega poročevalca aretirana.

Več kot mesec dni je bila pod neprestanimi pritiski z dolgotrajnimi zasliznanji in mučenji, a ni ničesar priznala niti nikogar izdala; 13. maja 1943 je bila obsojena na 11 let zapor. Med med sodnim postopkom pa je bilo v zvezi z neko drugo izdajo odkrito tudi

skrivališče v njenem stanovanju. Tedaj sta bila aretirana njen mož Janko in sin Albert. Rezka pa je bila iz ljubljanskih zaporov premeščena v Peruggio med kriminalke, od koder se je vrnila nekaj dni pred novim letom. Moža, ki je bil obsojen na 15 let zapore in se je hudo bolan vrnil iz Parme januarja 1944, so že naslednji dan po njegovi vrnitvi belogardisti z ženo vred ponovno aretirali, do sina Alberta pa njihova zločinska roka ni več segla — ker je bil v partizanih. Rezka in njen mož sta sicer preživela strahote nemških taborišč, vendar so Janku tako našle zdravje, da je kmalu po osvoboditvi umrl.

Rezka pa se je brez oddiha vključila v obnovo porušene domovine, srečevali smo jo v prvih vrstah neuradnih družbenopolitičnih delavcev Zelene jame vse dokler ji je zdravje dopuščalo. Draga Rezka! Tvojega nesebičnega prispevka, ki si ga dala narodnoosvobodilnemu boju in naši socialistični družbi, ne bomo pozabili. Hvala ti in slava. Tvojim dragim svojim pa v imenu družbenopolitičnih organizacij Zelena jama iskreno sožalje.

FANI TOMIČEVIČ

Mileni v spomin!

Te dni smo pokopali tovarišico Mileno Walla, rojeno Simić. Ob grobu se je od nje poslovil tovariš Ciril Oman z naslednjimi besedami:

Vse, ki smo te poznali, je presunila vest, da si nas nepričakovano in tiho zapustila. Svoj zadnji dom ti je postala Slovenija, daleč od rodnega in ljubljanskega kraja, tebi drage Bosne.

Mlada leta si preživela v napredni pravoslavni bosanski družini v Modriči. Ker je bilo društvo Sokol v takratnih časih nosilec naprednih idej, si bila tudi ti v njegovih vrstah. V Pragi, kjer si obiskovala gospodinjstvo šolo, si se družila z naprednimi študenti, polnimi revolucionarnih idej, ki si jih tudi ti kmalu sprejela za svoje.

Nad našo domovino so se že pred letom 1941 zbirali temni oblaki in napolnil je čas najtrših preizkušenj. Zasedel nas je sovražnik. Vsi člani tvoje družine in tudi ti, draga Milena, ste se pridružili narodnoosvobodilnemu boju, ker ste sovražili okupatorja, še bolj pa njihove hlapce Ustaše, ki so kluti in morili po lepi in ponosni Bosni. Po nevarnem in zavzetem ilegalnem delu si spomladi 1943 postala borka Majevičkovega odreda. Tako si se borila za novo in svobodno Jugoslavijo širo po naši domovini. Po preboju sremške fronte si prišla v Slovenijo. Vzljubila si jo in ji ostala zvesta do smrti. V zadnjih dneh bojev si izvedela, da so ti ustaši zaklali očeta in mater. Ni te strlo, še bolj si se borila za zlom fašizma. Ob koncu leta 1945 si bila demobilizirana kot starejši vodnik. Da si bila hrabra in neustrašna borka,

pričata odlikovanji, in sicer medalja hrabrosti in red zasluga za narod.

Po demobilizaciji si se zaposlila v Ljubljani in si ustvarila družino. Tudi v podjetju Slovenijales, kjer si bila zaposlena do svoje upokojitve, si bila aktivna družbenopolitična delavka. Kot nekdanja borka si se prizadevala, da so delavci — borci uspešno uveljavljali svoje pravice, saj si njihove interese zastopala kot članica upravnega odbora Skupščine socialnega zavarovanja. V času obnove in razvoja nove Jugoslavije si za svoje prizadevanje dosegla visoko priznanje — medaljo dela.

V zadnjih letih svojega življenja si se vsa posvetila svoji družini. S svojim notranjo toploto, odprto in široko bosansko mentaliteto si znala pristihniti vsakomur v svoji okolici, zato smo te imeli vsi zelo radi. V tebi smo videli resničnega in nesebičnega prijatelja.

Draga Milena! Z žalostjo in praznino v srcu se poslovjam od tebe v imenu krajevnega odbora ZB NOV Selo.

Pet let likovne sekcije KUD Vide Pregarc

Od 20. decembra do 7. januarja je bila v Jelovškovem likovnem salonu skupinska razstava članov likovne sekcije KUD Vide Pregarc. V tem času je minilo tudi 10 let, odkar je bila v Jelovškovi galeriji na Kodeljevem organizirana prva razstava likovnikov — ljubiteljev, ki žive v naši občini. Gledališki in glasbeni dejavnosti se je tako pridružilo še ljubiteljsko likovno ustvarjanje, kar je jasen dokaz, da ljubiteljska kultura v občini Ljubljana Moste-Polje ne zamira!

Z namenom, da postane ta vrst kulturne dejavnosti organizirana, so se likovniki-ljubitelji leta 1978 kot sekcija priključili Kulturno-umetniškemu društvu Vide Pregarc.

Eno osnovnih vodil te novoustanovljene skupine je postalo — približati likovno kulturno delovnim ljudem in občanom! Likovna dela so pričela krasiti stene proizvodnih in drugih za razstave primernih dvoran ter kra-

jevskih skupnosti v naši občini in tudi zunaj njenih meja.

Številne likovne prireditve po delovnih organizacijah so pokazale, da je tudi za likovno kulturo med delovnimi ljudmi in občani mnogo zanimanja.

Da kljub mnogim delovnim obveznostim likovniki KUD Vide Pregarc pogosto segajo po slikarskem čopiču in paleti, dokazujejo mnoge skupinske in samostojne razstave in udeležba na raznih slikarskih kolonijah in srečanjih.

Ob petletnici organiziranega delovanja so se v Kulturnem domu Španski borci predstavili Vladimir Pertot, Marjan Smrtnik, Janez Ošaben, Tomi Tratnik, Milka Turk, Danilo Jakovčič, Matjaž Rolih, Janez Milkovič, Janko Bešter, Željko Karakaš, Marjan Kolenc, Ana Canjko in Ciril Jerič.

Dela, ki so bila štirinajst dni na ogled v Jelovškovem likovnem salonu, so nastala pretežno v letu 1983!

M. ROLIH

Ta mesec je bila v knjižnici Jožeta Mazovca v domu Španski borci zanimiva razstava umetniške fotografije odličnega mojstra sicer pa fotografa amaterja, ki je razstavljal in žel priznanja na vseh petih kontinentih sveta. To je Djordje Buklić, katerega delo je zgornja fotografija z naslovom Branko Ružičić, PENZIONER